

Kuriin Kutsumattomat - yhdessä
vieraslajeja vastaan! -hankkeen

Vieraslajiopas

Yleisten vieraslajien tunnistus, torjunta ja
yleistieto-opas

Jättipalsami

Tunnistus

Punertavat kukat, voivat olla valkoisesta tummanpunaiseen. Lehdet suikeat ja tiheästi hammaslaitaiset. Yleensä kasvaa rehevillä ja kosteilla alueilla. Varsi yleensä haaraton, vihreänpunertava ja ontto.

Kuva: Johanna Kolehmainen

Torjunta

- Kitkemällä juurineen ennen siementen kypsymistä
- Niittämällä isommat kasvustot

Kuva: Johanna Kolehmainen

Kuva: Terhi Rytteri

Kuva: Johanna Kolehmainen

Leviäminen

Leviää siemenistä, yksi yksilö voi tuottaa 4000 siementä. Lyhytikäinen siemenpankki, säilyvät noin 2-4 vuotta maaperässä.

Samannäköiset alkuperäiskasvit

Lehtopalsami: keltaiset kukat, harvaan hammaslaitaisia lehtiä

Lupiini

Tunnistus

Terttumainen ja pitkä kukinto. Kukat siniset, violetit, valkoiset ja vaaleanpunaiset. Pitkäruotiset ja sormilehdykkäiset lehdet.

Kuva: Alma Crisp

Torjunta

- Kaivamalla juurineen ennen siemenen kypsymistä
- Niittämällä isommat kasvustot

Kuva: Johanna Kolehmainen

Leviäminen

Leviää pääasiallisesti siemenistä mutta voi leviä myös kasvullisesti. Pitkäikäinen siemenpankki, säilyvät monta vuotta maaperässä.

Kuva: Alma Crisp

Haitat

Vaarantaa alkuperäisiä niitty- ja laidunkasvipopulaatioita. Siitepöly haittaa kimalaisten lisääntymistä. Ei kelpaa päiväperhosille ravintokasviksi. Vähentää monimuotoisuutta valtaamalla elinympäristöjä.

Kuva: Alma Crisp

Jättiputkiryhmä

Tunnistus

Kolme eri lajia, vaikea erottaa, mutta kaikki torjuttavia. 2-5m korkea. Varrella punertavia laikkuja, jopa 10cm paksu, karvainen ja ontto. Lehdet suuret ja liuskoittuneet.

Kuva: Suomen Ympäristökeskus Syke

Torjunta

- Katkaisemalla juuri 10-20cm syvyydestä
- Poistamalla kukinto
- Kitkemällä nuoret, hennot taimet
- Niittämällä matalat nuoret kasvustot

Kuva: Mikko Piirainen

Haitat

JÄTTIPUTKIEN KASVINESTE AIHEUTTAA POLTTOVAMMOJA AURINGONVALON KANSSA REAGOIDESSA!!! VOI AIHEUTTAA HENGITYSOIREITA LÄHELLÄOLIJOLLE.

Samannäköiset alkuperäiskasvit

Ukonputki, vainönputki ja karhunputki. Kaikki max. 2m korkeita. Lehdet varsin hyviä tunnistukseen.

Kuva: Jouko Rikkinen

Kurturuusu

Tunnistus

Yleensä 5 terälehteä.
Aniliinipunaiset, valkoiset tai vaaleanpunaiset kukat. Oksat tiheään piikkisiä.

Haitat

Muodostaa tiheitä läpituokemattomia kasvustoja. Vaarantaa rantakasvillisuutta. Peittää ja tukehduttaa sen alla kasvavat lajit.

Leviäminen

Juurakon palasista sekä siemenistä. Sopeutunut hyvin vesilevintään

Torjunta

- Leikkaamalla tyvelle asti ja kiskomalla juurakon esim. työkalujen avulla maasta irti
- Näivetysmenetelmällä
- Peittämällä kasvusto

Viitapihlaja-angervo

Tunnistus

1-2m korkeaksi kasvava pensas. Suuret sirolehdykkäiset lehdet muistuttavat pihlajan lehtiä. Kukinto jopa 30cm pituinen. Valkoiset huiskilokukinnot.

Torjunta

- Leikkaamalla maata myöten alas 3-4 kertaa kasvukaudessa useamman vuoden ajan
- Kaivamalla juurineen maasta
- Peittämällä kasvusto

Haitat

Peittävät, tukehduvat kasvustot vähentävät monimuotoisuutta

Leviäminen

Ensisijaisesti kasvullisesti. Jotkin lajikkeet tuottavat siemeniä.

Jätteen käsittely

Leppävirta ja Varkaus

- Jätehuollosta vastaava: Keski-Savon Jätehuolto
- Vieraslajijätteen keräyspiste: Riikinnevan jätekeskus
- Älä laita vieraslajijätettä biojätteeseen! Osat voivat levitä tämän kautta.
- Ensisijaisesti hävitä vieraslajijäte jätessäkkiin pakattuna. Tarkat ohjeet yleisille lajeille löytyvät alla olevan linkin kautta.
- Lisätietoja: <https://www.keskisavonjatehuolto.fi/?s=vieraslaji>

Vesanto, Tervo, Rautalampi ja Suonenjoki

- Jätehuollosta vastaava: Jäte kukko
- Älä laita vieraslajijätettä biojätteeseen! Osat voivat levitä tämän kautta.
- Maanpäälliset osat jätessäkkeihin pakattuna energiajätteeseen tai puutarhajätteeseen (vain Kuopio). Maanalaisista osista tarkista ohjeistus Jäte kukkon nettisivuilta.
- Vieraslajijätteen keräyspisteet: vihreitä kasvin osia eli maanpäällisiä ottavat vastaan kaikilla lajitteluasemilla. Maanalaisia kasvin osia otetaan vastaan vain Kuopion lajitteluasemalla.
- Lisätietoja: <https://www.jatekukko.fi/lajittelu-ja-neuvonta/lajittelu/puutarhajate/vieraslajit.html>

Vieraslajioppaan lähde on Luonnonvarakeskuksen (Luke) ylläpitämä Vieraslajit.fi sivusto, josta löytyy myös lisätietoa näistä ja muista vieraslajeista.

Jätehuolto-ohjeet ovat Jätekuukolta sekä Keski-Savon Jätehuollolta.

Hanke on saanut EU:n maaseuturahoitusta Pohjois-Savon ELY-keskukselta

Lisätietoa hankkeesta: mansikkary.fi

